

BÚS IMRE

EGY GYERMEKKULTÚRA-PROJEKT MINT TEHETSÉGGONDOZÁS A PEDAGÓGUSKÉPZÉSBEN

Előzmények

■ 2013-ban egy hallgatónak kiírt tehetséggondozó pályázat segítségével a Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Kara megvalósította – a Gyermekcultúra Kutatócsoport és a kari Illyés Gyula Szakkollégium közös projektjeként – az előzetesen összeállított Gyermekcultúra Tehetséggondozó Tábor programját. A projekt vezetőjeként ennek a folyamatát, tartalmát, tevékenységeit, tanulságait adom közre e tanulmányban.¹

A pályázati dokumentumok elolvasása és sok ötletelés után megtaláltuk azt a programot, amely illeszkedett a pályázati kiírás-hoz, szakmai kompetenciánkhoz, karunk tehetséggondozó tevékenységeihez és hallgatóinak tanulmányaihoz. Korábbi tapasztalataink alapján arra a következtetésre jutottunk, hogy egy téma köré szervezett, összefüggő tevékenységekből álló programmal, projekttel lehetünk igazán eredményesek. Ehhez a gyermekcultúra hagyományos elemeiből, vagyis a játék és a művészetek közül – mint később kifejtem – az ének, zene, tánc, a vizuális alkotás, tárgyalakítás, a gyermekirodalom, a játék, és drámajáték, színjáték területeit használtuk fel.² Az alapötletet minden részt vevő kolléga elfogadta, és a saját szakmaiságukat hozzáadva kialakult a komplex program. Nagyon izgalmas volt kezdetektől fogva az egész munka, mert kidolgoztuk az elképzelést, de annak komplexitása és újdonsága miatt nem lehetett pontosan tudni a végeredményét.

A tehetséggondozó táborban a gyermekcultúra több területének projekt alapú feldolgozását valósítottuk meg. A téma: A sárkány motívum megjelenése a gyermekeknek szánt irodalmi alkotásokban, képzőművészetben, hagyományokban, mesékben, játékban, zenében, színpadi előadásban.

Nemcsak azért választottuk a sárkány motívumot, mert a gyermekek meséiben a sárkány az egyik főszereplő, hanem karunk képzései miatt is, hiszen két kivétellel (médiamoderátor, illetve környezetkultúra) tanító, óvodapedagógus, valamint csecse-

mő- és kisgyermeknevelő szakosok vettek részt a projektben. Összesen 16 hallgató és 10 oktató, szakember dolgozott együtt.³ Mindenki kivette a részét a munkából, de Tancz Tünde szakértői tevékenysége jelentette a legnagyobb segítséget, főként a meserírás és a dramatizálás terén.⁴

A program struktúráját már előzetesen kialakítottuk. Az időkeretet egy projekthét adta. Erre az időre a hallgatók felmentést kaptak a tanórák látogatása alól. A kollégák és a külső szakemberek is a projektre fordították ekkor az idejüket. A megfelelő termeket, szaktantermeket és az aulát is rendelkezésünkre bocsátotta a kar, ezzel jelentősen segítette a tevékenységünket. A pályázat által elnyert támogatás azonban kevés volt, így intézményi forrásokat és jelentős saját többletmunkát is felhasználtunk a siker érdekében.

A Gyermekcultúra Tehetséggondozó Tábor programja és annak megvalósítása Csapatépítő tréning

■ A programot az első napon a résztvevő hallgatónak csapatépítő tréninggel kezdtük. Ennek kettős feladata volt. Egyrészt ismerjék meg egymást, hogy jól tudjanak együtt dolgozni, másrészt a tréning a témára való ráhangolást is szolgálta.

Válogatott és aktualizált játékok, helyzetgyakorlatok szerepeltek a tervekben. Az alkalmazott tréning módszerek: beszélgetés, vita, egyéni, páros és csoportos feladatmegoldások, játékok, reagálás önmagunkra és a társakra, valamint improvizációk.

Az ismerkedés bemutatkozással kezdődött, majd beszélgetéssel folytatódott a résztvevők irodalmi, színjátszó, ének-zene és képzőművészeti érdeklődéséről, tevékenységéről.

Ezután következtek a drámajátékok, tréningjátékok – a projekt témájához alakítva. Néhány játék ezek közül:

– *Ha én ... lennék* – Ha én sárkány lennék, akkor milyen lennék? Külső és belső

tulajdonságok elemzése. A mesék sárkány szereplőinek tulajdonságai keveredtek a saját sárkány-szerepfelfogással.

– *Nevek* – Utónevek Sárkány vezetőknél. Hogyan neveznének el egy sárkányt?

– *Saját címer* – A sárkány (én mint sárkány) címere – rajz és annak értelmezése.

– *Páros rajzolás* – Páros rajzolás sárkánnyal kapcsolatban, pl. a sárkány lakhelye.

– *Körmese, álomnese* – Körmese, álomnese sárkányokkal kapcsolatban.

– *Szituációs játékok* – Szituációs játékok sárkányokkal: első mondat, utolsó mondat, fordulópont, tanulság.⁵

A gyakorlatok, játékok nagyon vidám, felszabadult hangulatot teremtettek, és megalapozták a további szakmai munkát, és a kreatív, közvetlen és közös tevékenységek során egymást és a témát is jobban megismerték a résztvevők.

A projekt elméleti megalapozása, kutatás a témában

■ A sárkánymotívumról sokféle elméleti ismeretet nyújtottunk a hallgatóknak, így megalapozva önállóságukat, magabiztosságukat a témában. A pályázat benyújtásakor a projekt egy lehetséges központi témája, címe volt a „Sárkányok földjén”. Mint olvasható a történetben is, ez módosult a „Nem félünk a sárkánytól” címre, de a sárkánymotívum természetesen megmaradt, ahogyan a téma-választás indoklása sem változott. A mesék, történetek az óvodás és kisiskolás korosztály nagyon kedvelt kulturális formái, egyúttal a gyermek kultúra területei. Az egész világon a népmesék és műmesék karakterei között központi (negatív és pozitív) szereplők a sárkányok, akik nagyon érdeklik a gyermekeket. Mindezek indokolják, hogy a pedagógusok mint olyan szakemberek, akik gyermekekkel foglalkoznak, megismerjék ezeket a mesebeli élőlényeket. Fontos volt továbbá, hogy a résztvevők jártasságot szerezzenek a projekt módszer gyakorlatában, így ez a programunk mindkét célt segítette.

A motívumról sok előadás és megbeszélés szült. Ehhez a hallgatók kaptak előzetesen és a feldolgozás közben is szakmai anyagokat. Az első megbeszélés után munkacsoportokat alakítottunk, amelyek kutatást folytattak a könyvtárban, interneten, feltárták a további forrásokat a témáról. Feladat volt a csoportok számára sárkánymotívumok keresése az irodalomban, képzőművészetben, zenében, játékban, drámajátékban.

A keleti mese- és mondavilág „jó sárkányának” és a nyugati világ „gonosz sárkányának” elemzése, összehasonlítása sok érdekes, új gondolattal gazdagította a résztvevőket.

A magyar gyermek kultúrában a sárkányok pozitív szereplőkké válásáról jelent meg egy tanulmány a projekt megvalósítása után.⁶

A történet, illetve mese megírása (kreatív írás)

■ Olyan történetet írtunk, amely az óvodás és kisiskolás korosztályhoz szól, és a sárkány-motívumot bontjuk ki benne. Mindenki feladatul kapta, hogy saját elképzeléseit legalább vázlatosan leírja. Ezek felolvasása után a történetet, mesét közösen írták, alakították a résztvevők. Ebben a következő tevékenységek segítettek:

– A meseszövegek strukturalista szempontú elemzése.

– A „hét szereplős mesék” jellemzői. Szereplőinek, szüzséinek, elemeinek, motívumainak feltárása és azonosítása mesepéldák segítségével.

– „Sárkányölő” mesék interpretációja.

– Meseötletek, meseképletek és meseforgatókönyvek írása.

– A meseszöveg animálása, javaslatok a szereposztásra, szerepvállalásra.

Nagyon sokféle elképzelés volt a történet kialakításában. A résztvevők alapvetően a népmesékben szereplő régies kifejezéseket, fordulatokat használtak, de mai szavakat és humoros fordulatokat is beleírtak. Főként a népmesék és műmesék felhasználásáról, a pedagógiai tanmesékről és a sárkány szerepéről folyt élénk eszmecsere. Ez annyira érdekes és ösztönző volt a hallgatók számára, hogy a történet még a későbbi fázisokban is módosult. Végül népmesei alapokra építve jelentős szerzők meséit és a tanmesék egyes elemeit is felhasználták, valamint új (akár vitatható) szempontokat is beépítettek a történetbe.

Az énekes és zenei anyag összeállítása

■ A zenehallgatás, zenei improvizációk, majd a teljes zenei anyag összeállítása is nehéz feladat volt. Kutatómunkájukban a résztvevők a témához kapcsolható sárkánymotívumokat kerestek a zeneirodalomban internetes és könyvtári források segítségével. Problémát jelentett, hogy a magyar népzeneben a vonatkozó énekek, zenék nem jelennek meg, viszont a mese szövegét megismerve, a kapcsolódó zenei anyagot sikerrel összegyűjtötték, rendszereztek, majd kiválasztották az oktatók segítségével (népdal, gyermekdal, mondóka stb.).

Meghatározták a zene szerepét a színjátékon belül. Csoportosították és kiválasztot-

ták az anyagokat pedagógiai szempontból. Így az előadás során a gyermekek megismerték a dalokat, és ők is bekapcsolódhattak az éneklésbe. Sok ötlet merült fel a megszólaltatás, megvalósítás lehetséges módjairól. Az anyag hangszerelését a rendelkezésre álló eszközök és tudásanyag (ismeretek és készségek) segítségével valósítottuk meg. Kiosztottuk a zenekari feladatokat, a résztvevők megtanulták az énekeket és a zenei részeket. A kialakult zenei anyagot beillesztettük a színdarab forgatókönyvébe, és a közben felmerülő problémákat megoldottuk.

A gyakorlatban fontos volt a zenészek munkájának összehangolása. A próbák során nagyon figyeltünk a történet, a szerep, a zene egységének megvalósítására, valamint az előadók ötleteire. Végül az összeállt zenekart belehelyeztük a színpadképhez. Fontosnak tartottuk, hogy nem gépről szólt, hanem élő zene és ének volt az előadásban, így az sokkal jobb, elevenebb, élvezhetőbb lett.

A dalok, zenék, amelyeket beleillesztettünk az előadásba:

Tekeredik a kígyó...; Láttál-e már valaha...; Szegény legény vagyok én...; Igllice szívem, iglice...; Süss fel nap,...; Hold, Hold, fényes lánc...; Ó, ha cinke volnék...; Száraz tónak nedves partján...; Tavasz szél vizet áraszt...; Kerek a káposzta...; Még azt mondják...⁷

Dramatizálás

■ A dramatizálásban színházi szakember: színész, rendező is segített bennünket. Mivel színpadra akartuk állítani a mesét, forgatókönyvet is kellett írni hozzá. Továbbá elosztottuk a szerepeket a hallgatók képességei és vállalkozó kedve alapján. Nem játszott mindenki a színpadon, hiszen ehhez túl sokan voltak, de éppen így volt jó, mert sok hangszeres és énekes résztvevő adta az előadáshoz az élő zenét.

Megterveztük a szerep- és a térviszonyoknak megfelelő mozgás- és színpadképet. Megbeszéltük a közreműködői szerepeket. Véglegesítettük a színpadon elhangzó szöveget, és csiszoltuk életszerűségét. A színpadi szereplők egyéni beszédstílusán is sokat dolgoztunk.

Díszletek, maszkok, jelmezek készítése

■ A kellékeket oktatói irányítással és részvétellel készítették a hallgatók. A történet megírása, majd dramatizálása során megszületett mesealakok karakterének körvonalazásával párhuzamosan meghatároztuk a – vázlatok alapján kialakított – koncepciót.

Kétdimenziós díszletek készültek (épületek, füves rét, fa, sziklabarlang) erős kontrasztos színezettel. Anyagok: karton, tempera. Felhasználtuk az előadás helyszínéeként szolgáló aula lehetőségeit: pl. a függőnyt, a teret, a díszletek által létrehozott játéktér.

A háromdimenziós maszkok kiemelkedő orral, csőrrel, fejre húzható sisakszerű rögzítéssel készültek, amelyek nem nehezítették a mozgást és a látást. Stilizált motívumokból alkotott jelképes formák hangsúlyozták vászra applikált fakturális elemekként a szereplők kilétét (Nap, Hold, Csillag, juhász, bárány, madár, narrátor-bohóc stb.). A sárkány mint főszereplő – méreteiben jelentős, két ember által működtetett – alakja erősen domináns volt, de az egyes jelenetekben ezt dinamikus ellensúlyozta a többi szereplő számbeli aránya és színösszetétele.

Látványelemek: a díszletek, jelmezek szerepét és funkcióit megbeszéltük (praktikusság, jelzészfunkció, hordhatóság, arányok, egyedi kivitelezés stb.). A látványelemeket és színpadi igényeket szinkronizáltuk, az együttműködők munkáját közös nevezőre hoztuk.

Az előadás próbái, főpróbája

■ Ebben a szakaszban a mesejáték próbáit és a szükséges korrekciókat végeztük el, hogy az előadás gördülékeny legyen, és élményt nyújtson a gyermekeknek. Kipróbáltuk a térformákat és beállításokat. Megtaláltuk a megfelelő játékos, könnyed összekötő lépéseket egyénileg, párokban és csoportosan is. Improvizáció segített bennünket a legjobb ötletek kiválasztásában. Véglegesítettük a színpadképet és színváltásokat, valamint a szereplők memorizálták, megtanulták a szövegeket. Koordináltuk az előadás különböző területeit (színpadi mozgás, díszlet, zene) a közösen létrehozandó produkció érdekeinek, kívánalmainak megfelelően.

A főpróbán a teljes előadást végigjártattuk a zenészek és a szereplők, még közönség nélkül, hogy ha szükséges, még idejében korrigálhassunk.

Előadás a gyermekeknek

■ Kétszer adtuk elő a mesét gyermekeknek. A szervezést úgy tudtuk megoldani, hogy első alkalommal elsős, második alkalommal pedig másodikos, harmadikos és negyedikes gyermekeknek játszottunk. Mindkétszer 80-90 főnek. A közönségnek nagyon tetszett a mesejátékunk. Követték és átérték a történetet. Azonosultak a főhőssel, a pozitív szereplőkkel, illetve nem szerették a sárkányt, és bár néha ki is nevték, mégis kicsit félték tőle. A szereplők bizonyos mértékben

bevonták a gyermekeket a játékba, az előadásba, majd a végén minden nézőt az örömnézésbe, ahol a gyerekek félelmeit feloldotta az is, hogy a sárkányt megérintheték, és nem bántotta őket, sőt együtt táncolt velük.

Összegzés, tanulságok

■ Az előadások után megbeszéltük, összegeztük a munkánkat és annak tanulságait. Eredményeink elsődleges rögzítéseként fényképek készültek a projekt folyamatáról és az előadásról, valamint videofelvétel készült az első előadásról, amely megnézhető az interneten is.⁸

A projekt tanulságaként, eredményeként – a résztvevők visszajelzései segítségével – megfogalmazhatók a következők:

– Megfelelő volt a téma és a motívum kiválasztása. A gyermekeknek és minden résztvevőnek tetszett a sárkánymotívum, illetve a „sárkányos” mese és előadás.

– A hallgatók tapasztalatot szereztek a projektmunkában a gyermekkultúra komplex feldolgozása által. Megvalósíthaták egyéni és közös elképzeléseiket, kreativitásuk megnyilvánulhatott.

– Részesei lehettek egy művészeti, pedagógiai alkotófolyamat előkészítésének, tervezésének és szervezésének is. Saját tapasztalataik, élményeik segítették egyéni fejlődésüket, a közös tevékenységek pedig az együttműködési készségüket. A gyermekirodalom, a mese, az ének, zene, képzőművészet, játék, színjáték területén részt vehettek egy olyan programban, amely az esztétikai érzékenységükre, művészetek iránti fogékonyságukra is nagy hatást gyakorolt. Nyitottságuk, érdeklődésük, tudásvágyuk, problémaérzékenységük és a döntésekben való részvételük is előrevitte a munkát. Fejlődött a mozgáskultúrájuk a színpadi próbák és előadások révén. Egyénileg és csoportokban is részt vettek a díszletek, jelmezek készítésében, illetve az énekes, zenei produkciókban. A folyamat támogatta a hallgatók egymás közötti újszerű és intenzív kapcsolatainak kiépülését, valamint a hallgatók és oktatók közös alkotótevékenységét.

– Minden hallgató a saját irodalmi, gyermekirodalmi ismeretei, műveltsége, az ének, zene, meseismeret, meseírás és színjátékos tapasztalatai, kézműves ügyessége és játékos kedve alapján – különböző mértékben, mélységben – vett részt a projekt megvalósításában. Egy dologban azonban egyformák voltak. Magával ragadott mindenkit az alkotófolyamat, amelyben kibontakoztathatták a tehetségüket.

– Korábban és többször is felmerült már karunkon a hallgatók színjátékos tevékenység-

ének a hiánya, illetve szükségessége. Ez a tehetséggondozó program megadta azt a kedvet, lendületet, amelynek segítségével megalakult a Színjátékos Kör a Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Karán. Így munkánk fontos eredményeként a kultúrával, gyermekkultúrával, valamint pedagógiával foglalkozó alkotó, tehetséggondozó tevékenység folyamatossá válhat a hallgatók fejlődésére és – a gyermek-előadások révén – a gyermekek örömeire. Sőt, további lehetőségünk és elképzelésünk, hogy a gyermekeket is bevonjuk a színjátékos tevékenységbe.

Összegezve: a pedagógusjelöltek tehetséggondozása ebben a programban – a munka folyamatának és az eredmények, főként az előadások sikeressége révén – a következőket jelentette:

– A pedagógusjelöltek új ismereteket szereztek a témában.

– Fejlődtek a képességeik a projekt egyes területein és a szakmai, művészeti együttműködésben.

– Új területeken is kipróbálhatták magukat.

– Jártasságot szereztek a projektmódszer gyakorlatában.

– Erősödött az énképük, önbizalmuk, szakmai magabiztosságuk.

– Megszilárdult a pedagógus pálya iránti elkötelezettségük.

– Képesek voltak alkalmazni elméleti tudásukat a gyakorlatban.

– A program segítségével megismerték a gyermekkultúra holisztikus szemléletét.

– A segítő oktatók, szakemberek a hallgatói munka, teljesítmény révén pozitív visszajelzést kaptak a saját munkájuk eredményességéről, és motiváltakká váltak a tevékenység támogatására.

Függelék:

A résztvevők által kialakított mese Nem félünk a sárkánytól!

■ Hol volt, hol nem volt, Hetedhétországban is túl, az Óperenciás tengeren is túl, ahol a kurta farkú malac túr, de még az Üveghegyen is túl, volt egyszer egy gyönyörűsége kicsiny falu. Az emberek boldogok voltak, a madarak csicseregtek, a fák virágoztak. Egyszer éppen ünnep volt, a falu népe boldogan énekelt és táncolt.

Ekkor azonban megjelent egy rettenetes sárkány. Tüzet okádott, és rátámadt az ünneplőkre. Az emberek megijedtek, és rémülten elmenekültek. Csak egy szerelmespár, Rozi és Jankó szállt szembe a szörnyeteggel. Jankó a küzdelemben elvesztette az eszméletét, és a sárkány elrabolta Rozit. Azonban ez sem volt elég neki, elrabolta az emberek kinccseit, a Napot, a Holdat és a csillagokat is.

Amikor Jankó magához tért, Rozinak csak a kendőjét találta meg. Az emberek boldogtalanokká váltak, a fák nem virágoztak többé, és a madarak sem csicseregtek. Sötétség és szomorúság honolt, bú, kétség és csüggedés telepedett az emberek szívébe.

Jankó azonban elhatározta, hogy igenis visszaszerzi az emberiség kincseit és a kedvét is. A nép biztatta, hamuban sült pogácsát és még egy üveg bort is adtak neki az útra.

– *Vigyázz magadra az úton, és hozd vissza Rozit!* – ezzel engedte útjára a falu népe.

Jankó megköszönte a segítséget, a biztatást, és elindult az útján. Ment, mendegélt erdőn, mezőn, hegyen-völgyön át, meg sem állott, míg egyszer találkozott egy öreg juhással. Illendően köszöntötte őt.

– *Adjon Isten, bátyám!*

– *Adjon Isten neked is, édes fiam!* – válaszolta a juhász – *Mi szél hozott erre, mi járatban vagy itt, ahol még a madár se jár?*

– *Elhatároztam, hogy visszaszerzem a Napot, a Holdat, a csillagokat és az én gyönyörű kedvesemet a rettenetes sárkánytól.*

– *No, ez derék dolog fiam, de bizony én is nagy bajban vagyok. Szétszéledtek a bárányaim, és nem tudom összerakni őket, mert öreg, beteg és fáradt vagyok. Ó, bárcsak segítenek nekem is valaki!*

– *Egy perccel se aggódj, bátyám!*

Jankó hamar összerakta a bárányokat, és együtt volt a nyáj. Nagyon megörült a juhász.

– *Ó, köszönöm neked, édes fiam, hálás vagyok. Lásd, jó tett helyébe jót várj, adok egy varázssípot, ami segít kinyitni a rettenetes sárkány barlangjának az ajtaját.*

Megköszönte Janó az ajándékot, majd továbbindult megkeresni a sárkányt. Ment, mendegélt erdőn, mezőn keresztül, amíg egy hatalmas nagy pusztához nem ért. Ekkor találkozott egy csikóssal. Köszönt neki tiszteletudóan.

– *Adjon Isten, bátyám!*

– *Adjon Isten, barátom! Mi járatban vagy erre felé, ahol se fa, se virág, de még fű sem nő?*

– *Eldöntöttem, hogy visszaszerzem a Napot, a Holdat és a csillagokat, és az én gyönyörű kedvesemet, Rózát a rettenetes sárkánytól.*

– *Hát, nagy fába vágta a fejszéjét, de magam is nagy bajban vagyok.*

– *Segíték én szívesen!*

– *A csikóm három napja nem akar lábára állni, és nem tudom, hogy a mi baja.*

– *No, hadd lám azt a csikót!*

– *De óvatosan, mert rúg ám!*

– *Ugyan, én meg tudom szelídíteni.*

Jankó megnézte, és látta, hogy egy tüske van a lábában. Megszelídítette a csikót, és kihúzta a tuskét.

– *Hát, bátyám, csak egy tüske okozta a gondot!*

– *Nem is tudom, hogy köszönjem meg ezt. Hálám jeléül adok neked egy csodatévő ostort, ami segít majd kicsalogatni a sárkányt a barlangjából!*

– *Köszönöm szépen, Isten áldjon!*

– *Isten áldjon! Vigyázz magadra!*

Jankó ment, ment, mendegélt. Legelő-kön, szántókon keresztül, hegyre föl, hegyről le, szakadékon innen, szakadékon túl, mígnem egy hatalmas öreg fához nem ért. Ott aztán nem tudta, hova menjen tovább, merre induljon, így hát leült megpihenni. A fa tövében elővette tarisznyájából a hamuban sült pogácsáját, és falatozni kezdett. Egyszer csak madárcsipogást hallott, és meglátott egy madárfiókat, aki fázott és éhes volt. Jankó megetette a hamuban sült pogácsával, és betakarta a tarisznyájával. Ekkor erős hangokra és szánysuhogásra lett figyelmes. Megérkezett a nagy madárasszony, aki dühösen azt kérdezte.

– *Mit művelsz, te szerencsétlen?*

Jankó megijedt. De ekkor meglátta a fiókat a fészekben az anyja, és megenyhülten mondta.

– *Köszönöm, hogy gondoskodtál a fiókámról. Mi járatban vagy erre felé, ahol csak én, a madár járok?*

– *Eldöntöttem, hogy visszaszerzem az emberiség kincseit, a Napot, a Holdat, csillagokat és az én gyönyörű kedvesemet a rettenetes sárkánytól, de eltévedtem, és nem tudom, hogy merre menjek tovább.*

– *Jó tett helyébe jót várj. Adok neked egy varázslatos madártollat, amely segíti utadat a sárkány barlangja felé.*

– *Köszönöm szépen.*

– *Isten áldjon!*

– *Isten áldjon!*

Jankó hát nekiindult, ment, mendegélt. Most már a varázstoll vezette az útján, amíg el nem ért a rettenetes sárkány barlangjához. De egy nagy kapu zárta el a bejáratot. Ekkor eszébe jutott a varázssíp, amit a juhásztól kapott. Megfújta a sípot, és a kapu kinyílt. De hiába, mert a sárkány nem jött ki. Erre Jankó elővette a csikóستól kapott csodatévő ostort, és hármat csattintott vele. De olyan hangosat, hogy erre már előjött a sárkány a barlangjából. Dúlt-fúlt a méregtől, hogy megzavarták álmában.

– *Emberszagot érzek!*

Erre Jankó megszólította:

– *Rettenetes sárkány! Azért jöttem, hogy visszaszerzzem a Napot, a Holdat, a csillagokat és Rózát, a kedvesemet!*

Válaszolt a sárkány:

– *Visszakaphatod őket, hogyha megfelelsz három találós kérdésemre.*

– Rendben, mondd az elsőt!
– „Szegényt és gazdagot egyformán me-
legít.” Mi az?

– A Nap!

– Erre ráhibáztál!

Így kiengedte a sárkány a Napot.

– De lássuk a következőt, az már nem lesz
ilyen egyszerű! „Mikor fekszel, ő akkor kél, egy-
szer egész, máskor csak fél. Nincsen tüze, még-
is lámpás, a vándornak szinte áldás?” Mi az?

– A Hold!

A Hold is előbújt a barlangból.

– De a harmadikra nem tudsz felelni,
most kifogok rajtad. „Aranydiót gyűjt a haj-
nal ezüstkosarába, hogy az este felhordja
majd sötét padlására.” Mi az?

– A csillagok!

Előjöttek a csillagok is.

A sárkány dült-fült a méregről, hogy Jankó
ilyen jól megválaszolta a furfangos kérdéseit.

– Visszaszerezted a Napot, a Holdat és
a csillagokat, de a kedvesedet nem adom!

– Akkor küzdjünk meg érte.

– Mivel küzdjünk?

– Kő, papír, ollóval!

Jankó ebben is legyőzte a sárkányt.

– Na, de lássuk, tényleg téged választ-e
Rozi. Énekeljünk, és ha a te éneked tetszik
neki, akkor viheted őt is.

Énekel a sárkány is és Jankó is. A sár-
kány nagyon hamisan, de Jankó olyan szé-
pen, hogy Rozi rögtön odament hozzá, és
megölelte. Jankó éneke a sárkányt is megha-
totta, aki sírva fakadt, és kérte, hogy bocsás-
sanak meg neki. Jankó és Rozi látták, hogy
a sárkánynak is van szíve, ezért megbocsá-
tottak neki. Így együtt ünnepelt a falu népe,
és még a sárkány is velük táncolt.

Minden jó, ha a vége jó. Itt a vége, fuss
el véle.

■ JEGYZETEK

1. Nemzeti Tehetség Program által kiírt *A felsőoktatási intézmények tehetséggondozó nyári táborainak támogatása* (NTP-FTNYT-MPA-12) c. pályázat segítségével megvalósított projektben részt vevő kollégák beszámolóinak felhasználásával készült a tanulmány.

2. Bús Imre (szerk.): *Tanulmányok a gyermekkultúráról*. PTE IGYK, Gyermekkultúra Kutatócsoport, Szekszárd, 2013.

3. Hallgatók: Károlyi Dorina, Németh Petra Zsuzsa – csecsemő- és kisgyermeknevelő szak; Csaba Zsuzsanna, Kis Alexa, Knopf Melanie – óvodapedagógus szak, Badics Bettina, Drágán Kinga, Heim Kitti, Horváth Beáta, Kubanek Regina, Nagy Mónika, Önböli Péter, Stechner Viktória Renáta – tanító szak; Horváth Tivadar – német nemzetiségi tanító szak; Juhász Bence – médiamoderátor szak; Tóth Beatrix – környezetkultúra szak. Oktatók, külső szakemberek: dr. Bús Imre főiskolai tanár – tréning, játék, történetírás; Tancz Tünde – egyetemi tanársegéd – a mese elmélete, módszertana, történetírás, dramatizálás; dr. habil. Trencsényi László egyetemi docens – a projekt elméleti megalapozása, a mese elmélete, módszertana; prof. dr. Horváth Béla egyetemi tanár, irodalomkutató, művészettörténész – a projekt elméleti megalapozása; dr. Klein Ágnes főiskolai docens – történetírás, dramatizálás; Szabó Ernő János oktató – dramatizálás, szervezés; Müller János főiskolai adjunktus – ének, zene; Tóthné Lázár Noémi zenetanár – zene, ének; Adorjáni Endre főiskolai docens, szobrászművész – díszletek, maszkok, jelmezek; Frank Ildikó színész, rendező – dramatizálás

4. Tancz Tünde: *Népmesék az óvodai anyanyelvi-kommunikációs nevelésben*. Anyanyelv-pedagógia, 2009. 2. sz.

5. Bús Imre – Péchy Benjamin – Szabó Ernő – Sente István: *Játékok a személyiség- és közösségfejlesztés szolgálatában*. In: Bús Imre (szerk.) PTE IGYFK, Szekszárd, 2003.

6. Trencsényi László: *A sárkányok megszelídülése...* Taní-tani Online, 2014. február 12. http://www.tani-tani.info/a_sarkanyok_megszelidulese (2014. március 20.)

7. www.gyerekdal.hu (2014. március 20.)

8. *Nem félünk a sárkánytól!* Korábbi címén: *A sárkányok földjén*. című előadás videofelvétele. PTE IGYK, Szekszárd, 2013.

http://www.youtube.com/watch?v=5x_ek3RN6UA&feature=youtu.be (2014. március 20.)